

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان گلستان شهرستان گرگان موسسه آموزش عالی الزهراء سلام الله عليها

عنوان:

ساختارشناسی سوره منافقون

استاد راهنما:

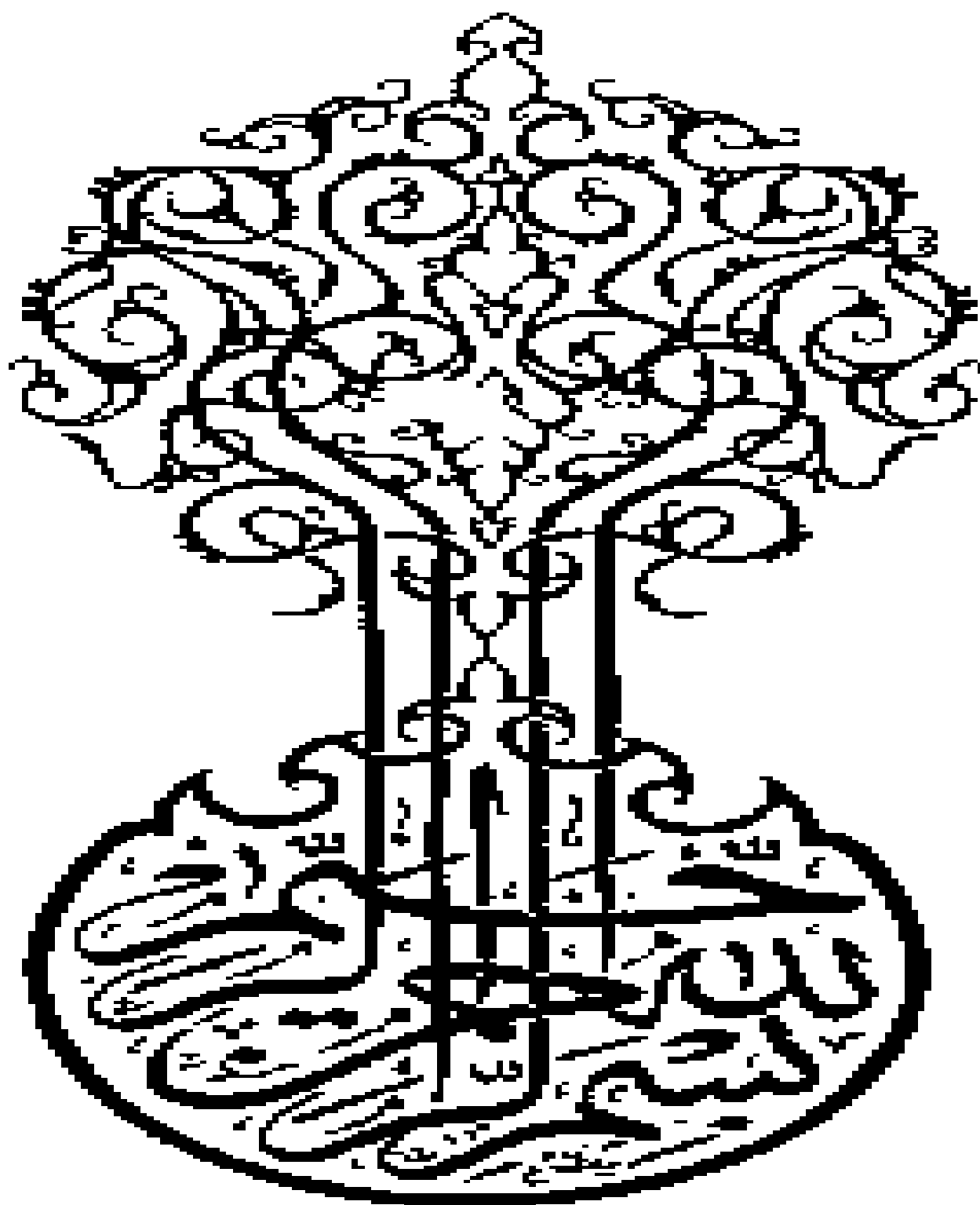
حجة الاسلام دکتر رسول مزرئی

نگارنده:

مریم صاحب الزمانی

سال تدوین:

۱۴۰۰

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ

پروردگارا! گشتم تا با زیباترین حمدها، در زیباترین کلام، حمد و ثنایت گویم، اما نیافتم جز حمدی عظیم که ملائکات از ثبت آن عاجزند؟! پس با تمام وجود به درگاه و مقام الوهیت سر تعظیم و خضوع می‌گذارم و عرضه می‌دارم:

الْحَمْدُ لِلَّهِ مِنْ أَوَّلِ الدُّنْيَا إِلَى فَنَاءِ وَمِنْ الْآخِرَةِ إِلَى بَقَاءِهَا
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ نِعْمَةٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

تقدیم

این تحقیق هرچند مختصر را تقدیم می‌کنم به محضر پرنور و عظمت و اقدس الهی مولی المتقین،
يعسوب الدين، باب علم الله حضرت

امير المؤمنين، علی بن ابي طالب (عليه السلام)

که اگر نبود عنایات خاص حضرتشان اعتراف می‌کنم که حقیر نه علم و نه قلم، قادر به انجام ذره‌ای از
عبارات نبود!

پس درنهایت خضوع به درگاه پاک قدس شریفشان، این عبارات هرچند ناقص را تقدیم محضر
شریفشان می‌کنم تا با عنایات خاص خود باز این محب سراپا تقصیر را در مسیر علم و عمل موردنظر
و تفقّد خاص ولایی خود قرار دهند. إن شاء الله

تقدیر و تشکر

تقدیر و تشکر فراوان دارم از مادر صبور و پاک سرشتم که با صبر و لطف مادری خود مرا در این مسیر و این امر یاری کردند. همچنین از استاد معظم جناب حجة الاسلام و مسلمین دکتر مزرئی نیز متشکر و سپاسگزارم.

همچنین تشکر می‌کنم از دیگر بزرگواران که در چگونگی تحقیق مرا یاری کردند. ضمن تشکر و سپاس مجدد از همه بزرگواران امیدوارم در پناه ایزد منان و تحت توجهات خاص حضرت بقیة الله الأعظم (عج) موفق و مؤید به تأییدات الهی باشند.

۴۸. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع‌البیان فی تفسیرالقرآن، جلد ۲۳، ۲۵، مترجمان، تهران، انتشارات فراهانی، ۱۳۶۰، در نرم‌افزار جامع التفاسیر نور.
۴۹. طریحی، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرین، جلد ۳، ۵، چاپ سوم، تهران، مرتضوی، ۱۳۷۵، در نرم‌افزار قاموس نور.
۵۰. معرفت، محمدهادی، التمهید فی علوم القرآن، جلد ۱، بی‌جا، مؤسسه نشر اسلامی، بی‌تا، در نرم‌افزار مشکات الأنوار.
۵۱. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، جلد ۹، ۱۰، ۱۲، چاپ سوم، بیروت (قاهره، لندن)، دارالکتب العلمیه مرکز نشر آثار علامه مصطفوی، بیتا، در نرم‌افزار قاموس نور.
۵۲. باقری نودشکی، محمود رضا، مقاله: اقتصاد در قرآن، سایت سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۹۱/۶/۱۹.
۵۳. پوریا، علی، مقاله: اصول اقتصادی از منظر قرآن، سایت کیهان، ۱۳۹۶/۱۲/۲.
۵۴. جوادی آملی، عبدالله، سایت شفقتنا (پایگاه بین‌المللی همکاری‌های خبری شیعه)، ۱۳۹۹/۱۲/۱۰.
۵۵. -----، تفسیر سورة منافقون، جلسات اول، دوم، سوم، چهارم، سایت فقاها (Feqahat School)، ۱۳۹۷/۱/۲۹.
۵۶. -----، تفسیر سورة ضحی، جلسه ۱، کد خبر ۲۶۸۶۱۰۷۸، ۱۳۹۸/۱۲/۲۳.
۵۷. جمعی از نویسندگان، جهاد در آینه قرآن، ج ۱، سایت و کتابخانه مدرسه فقاها، ص ۱۵۵.
۵۸. حسینی طهرانی، محمد محسن، حقیقت معنای عزت و مراتب آن، صص ۲ و ۳، سایت مکتب وحی، سریال ۲۹، ۱۴۳۰/۴/۲۸.
۵۹. خرقانی، حسن، مقاله: تناسب و ارتباط میان سوره‌های قرآن، پژوهش‌های قرآنی، ش ۲۱ - ۲۲، ۱۳۷۹، سایت پرتال جامع انسانی.
۶۰. رجبی دوانی، آیا ابوبکر مهره یهود به حساب می‌آید؟ (سلسله جلسات تاریخ اسلام)، جلسه چهارم، سایت خبرگزاری دانشجو، ۱۳۹۱/۱/۱۴.

۶۱. علیمردانی، مرتضی، فسق چیست و فاسق کیست؟، سایت پژوه پژوهشکده باقرالعلوم (علیه السلام)، ۱۳۹۷/۴/۶.
۶۲. همای، عباس، مقاله: تناسب آیات و سوره‌های قرآن، منبع: قرآن در آئینه پژوهش، ش ۲، پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه نت (Hawzah.net)، ۱۳۹۷/۹/۶.
۶۳. مجله معارف، مهرماه ۱۳۸۵، ش ۳۹. اقتباس شده از: حوزه نت (پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه).
۶۴. واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان، دانستنی‌های قرآن مجید، اصفهان، مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان، ۱۳۸۸، ص ۱۰۶۳.
۶۵. خطبه ۱۹۹ نهج‌البلاغه اقتباس شده از: سایت مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت.
۶۶. دفتر تبلیغات اسلامی، فرهنگ‌نامه علوم قرآنی، کتابخانه مدرسه فقاقت.
۶۷. سایت دفتر وحید خراسانی، جلسه سوم تفسیر سوره یس، ۸۶/۸/۲۸.
۶۸. سایت اسلام کوئست نت (www.islamquest. Net)، ۹۹/۱۱/۷.
۶۹. سایت KHAMENEI. IR، ۱۳۹۸/۹/۶.
۷۰. سایت ویکی فقه (دانشنامه حوزوی)، ص ۲۳۷۶.
۷۱. پایگاه اطلاع‌رسانی آیه الله مکارم شیرازی.
۷۲. پایگاه جامع قرآنی
۷۳. ویکی شیعه (دانشنامه مجازی اهل‌البیت) اقتباس شده از؛ ابن هشام، سیره النبویه، قسم دوم، صص ۲۹۱-۲۹۲.
۷۴. سایت مرکز اطلاع‌رسانی غدیر (مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق علیه السلام)

بسم الله الرحمن الرحيم

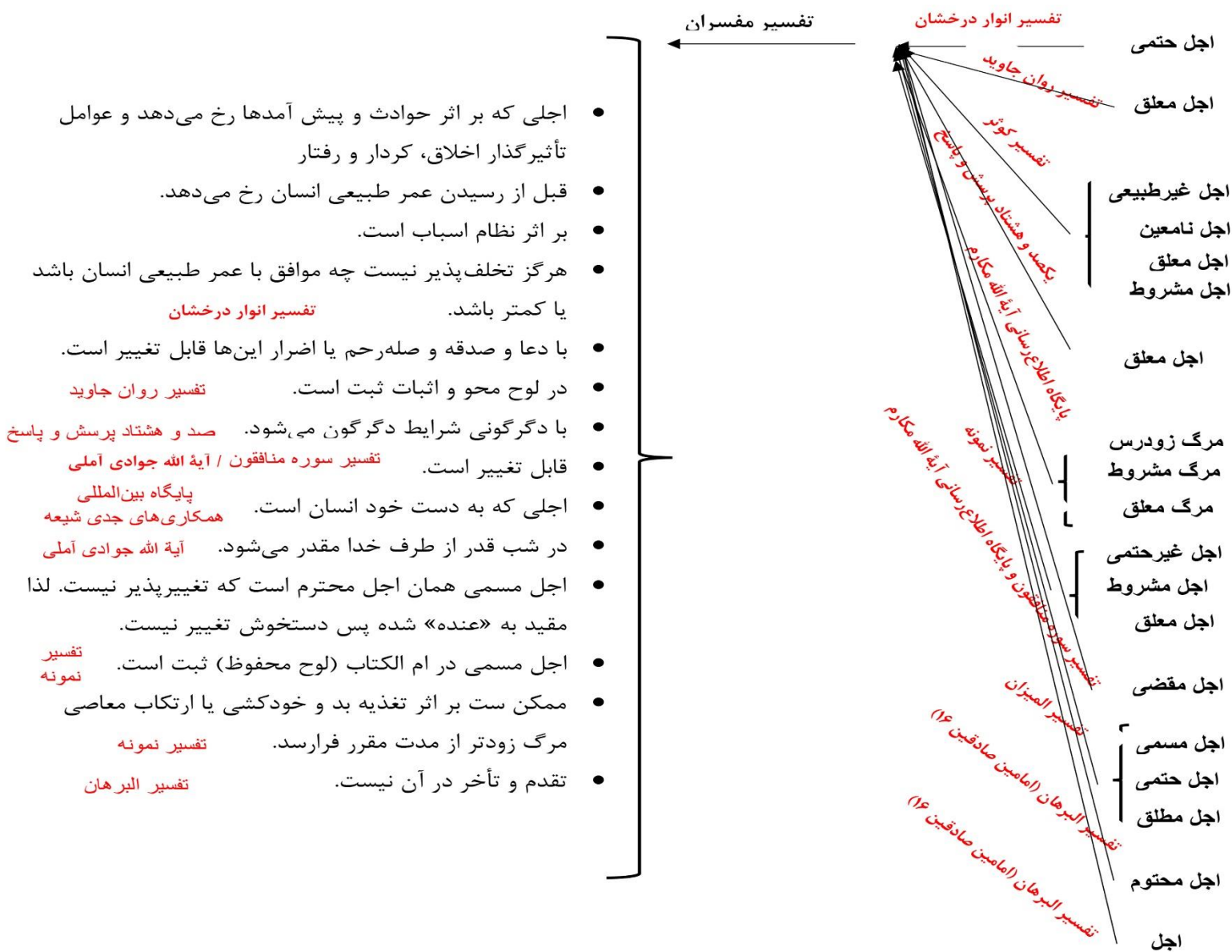
ردیف	شماره نزول	مکی / مدنی	نام سوره	آیه	واژه	ردیف	شماره نزول	مکی / مدنی	نام سوره	آیه	واژه
۱	۳۳	مکی	مرسلات	۱۲	أَجَلْتُ تَأْخِيرِ افْتَادَن	۲۸	۷۴	مکی	مؤمنون	۴۳	أَجَلْهَا
۲	۳۹	مکی	اعراف	۳۴	أَجَلْ زَمَانِي مِين	۲۹	۸۴	مکی	روم	۸	أَجَلْ مُسَمِّي
۳	۳۹	مکی	اعراف	۱۳۵	أَجَلْ مَدَتِي	۳۰	۸۵	مکی	عنكبوت	۵	أَجَلْ الله
۴	۳۹	مکی	اعراف	۱۸۵	أَجَلْهُمْ پَايَانِ عَمْرَشَان	۳۱	۸۵	مکی	عنكبوت	۵۳	أَجَلْ مُسَمِّي
۵	۴۳	مکی	فاطر	۱۳	لَأَجَلْ مُسَمِّي	۳۲	۸۵	مکی	عنكبوت	۵	أَجَلْ
۶	۴۳	مکی	فاطر	۴۵	أَجَلِ مُسَمِّي	۳۳	۸۷	مدنی	بقره	۲۳۱	أَجَلْهُمْ
۷	۴۵	مکی	طه	۱۲۹	أَجَلْ مُسَمِّي	۳۴	۸۷	مدنی	بقره	۲۳۲	أَجَلْهُمْ
۸	۴۹	مکی	قصص	۲۸	أَجَلَيْنِ دُو مَدَتِ	۳۵	۸۷	مدنی	بقره	۲۳۴	أَجَلْهُمْ
۹	۵۰	مکی	إسراء	۹۹	أَجَلًا مَدَتِي مِين	۳۶	۸۷	مدنی	بقره	۲۳۵	أَجَلْهُ
۱۰	۵۱	مکی	یونس	۱۱	أَجَلْهُمْ مَدَتِ عَمْرَشَان	۳۷	۸۷	مدنی	بقره	۲۸۲	أَجَلِ مُسَمِّي أَجَلْهُ
۱۱	۵۱	مکی	یونس	۴۹	أَجَلْ وَ أَجَلْهُمْ	۳۸	۸۹	مدنی	آل عمران	۱۴۵	مُؤَجَّلًا
۱۲	۵۲	مکی	هود	۳	أَجَلِ مُسَمِّي	۳۹	۹۲	مدنی	نساء	۷	أَجَلِ قَرِيب
۱۳	۵۲	مکی	هود	۱۰۴	لِأَجَلِ مَعْدُودِ مَدَتِي كَم	۴۰	۹۶	مدنی	رعد	۲	لِأَجَلِ مُسَمِّي
۱۴	۵۴	مکی	حجر	۵	أَجَلْهَا أَجَلِ مِين	۴۱	۹۶	مدنی	رعد	۳۸	أَجَلِ
۱۵	۵۵	مکی	انعام	۲	أَجَلًا وَ أَجَلْ مُسَمِّي	۴۲	۹۹	مدنی	طلاق	۲	أَجَلْهُمْ
۱۶	۵۵	مکی	انعام	۶۰	أَجَلْ مُسَمِّي	۴۳	۹۹	مدنی	طلاق	۴	أَجَلْهُمْ
۱۷	۵۵	مکی	انعام	۱۲۸	أَجَلْنَا مَدَتِي اَز عَمْرَمَان	۴۴	۱۰۴	مدنی	حج	۵	أَجَلِ مُسَمِّي
۱۸	۵۷	مکی	لقمان	۲۹	أَجَلِ مُسَمِّي	۴۵	۱۰۴	مدنی	حج	۳۳	أَجَلِ مُسَمِّي
۱۹	۵۹	مکی	زمر	۵	أَجَلِ مُسَمِّي	۴۶	۱۰۵	مدنی	منافقون	۱۰	أَجَلِ قَرِيب
۲۰	۵۹	مکی	زمر	۴۲	أَجَلِ مُسَمِّي	۴۷	۱۰۵	مدنی	منافقون	۱۱	أَجَلْهَا
۲۱	۶۰	مکی	غافر	۶۷	أَجَلِ مُسَمِّي	۴۸	۱۱۳	مدنی	مائده	۳۲	أَجَلِ
۲۲	۶۲	مکی	شوری	۱۴	أَجَلِ مُسَمِّي	۴۹	۴۹	مکی	قصص	۲۹	الْأَجَلِ
۲۳	۶۶	مکی	احقاف	۳	أَجَلِ مُسَمِّي	واژه أَجَلْ مرتبه ۵۴			↻	أَجَلْ مُسَمِّي ← مرتبه ۳۲	أَجَلِ مُسَمِّي ← مرتبه ۲۱
۲۴	۷۰	مکی	نحل	۶۱	أَجَلِ مُسَمِّي وَ أَجَلْهُمْ						
۲۵	۷۱	مکی	نوح	۴	أَجَلِ مُسَمِّي وَ أَجَلْ						
۲۶	۷۲	مکی	ابراهیم	۱۰	أَجَلِ مُسَمِّي						
۲۷	۷۲	مکی	ابراهیم	۴۴	أَجَلِ قَرِيبِ أَجَلِ تَرْكِيبِ						

پیوست شماره (۲)

أجل مسمى

این نوع از أجل با توجه به ویژگی هایی که مفسران در تفاسیر خود آورده اند، نام های متعدد و متفاوتی که بعضا شبیه به نوع دیگر از أجل می باشد، بیان داشته اند؟!

یک نوع از اُجل: با توجه به نام‌ها و ویژگی‌هایی که مفسرین محترم داشته‌اند، عبارتند از:

أجل مقتضى

أجل مقتضى یا مطلق نوع دیگری از أجل است که مفسران ضمن بیان ویژگی های، نام های متعدد و متنوعی برای آن ذکر کرده اند، که در نام شبهات زیادی به نوع دیگر از أجل دارد.

یک نوع از أجل: با توجه به نامه ها و ویژگی هایی که مفسرین محترم داشته اند، عبارتند از:

